

بهره‌برداری کوتاه‌مدت مسیری نو و کارآمد در زراعت چوب

سخن مدیر مسئول

در بخش تحقیقات صنوبر و درختان سریع‌الرشد مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور و در مسیر تلاش برای افزایش میزان تولید در واحد سطح صنوبرکاری، در کنار معرفی ارقام صنوبر پرمحصول، روش بهره‌برداری کوتاه‌مدت (short-rotation)، به‌عنوان یک سیستم تولیدی، مورد آزمایش و بهره‌برداری قرار گرفته است. یکی از دلایل عدم علاقه زارعین به صنوبرکاری، زمان بهره‌دهی طولانی آن است. صرف زمان حداقل ۸ تا ۱۰ سال برای برداشت چوب صنوبر و کوچک بودن سطح مزارع و ارتباط معیشتی به درآمد سالانه حاصل از این مزارع، از موانع استقبال زارع و بهره‌بردار از صنوبرکاری است.

برای رفع این مانع و محدودیت، در بخش تحقیقات صنوبر و درختان سریع‌الرشد، سیستم بهره‌برداری کوتاه‌مدت صنوبر در مزارع تحقیقاتی بررسی و آزمایش شد. نتایج نشان داد، می‌توان صنوبر را همانند سایر محصولات زراعی، از سال دوم برداشت کرد. هم‌زمان با بخش تحقیقات صنوبر، محققان بخش تحقیقات علوم چوب و کاغذ مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، نوع کارکرد تولیدی این سیستم بهره‌برداری را بررسی کردند. نتایج آنها نشان داد، مواد سلولزی حاصل از برداشت‌های دوساله و سه‌ساله صنوبرکاری برای تأمین نیاز صنایع چوب‌های ترکیبی مناسب است و برداشت چهارساله نیز در صنایع کاغذسازی استفاده می‌شود. نکته مهم در این نوع از سیستم بهره‌برداری، افزایش میزان تولید در واحد سطح است. میزان تولید در واحد سطح در مزارع سنتی بعد از ۱۰ سال حدود ۱۰ تا ۱۵ مترمکعب در هکتار است، درحالی‌که سیستم تولید به روش کوتاه‌مدت سبب افزایش تولید به میزان حدود ۴۰ تا ۶۰ مترمکعب در هکتار می‌شود. همچنین این روش ظرفیت بالایی برای تولید چوب به‌صورت مکانیزه دارد، که انتقالی در تولید مواد سلولزی است.